

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

॥ సప్తత్రింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తతింశః సర్గః ॥

సుగ్రీవేణ వానరసేనాసంగ్రహాయ పునర్ద్వూతాన్ ప్రేషయితుం హనుమత
ఆజ్ఞపనం తేభ్యో రాజాజ్ఞామాకర్ణ్య సమేషాం వానరాణాం కిష్కింధాం ప్రతి
ప్రస్థానం నివృత్తైర్ద్వూతైః సగ్రీవాయోపాయనాని సమర్ప్య
వానరాగమనవృత్తాంతస్య నివేదనం

ఏవముక్తస్తు సుగ్రీవో లక్ష్మణేన మహాత్మనా |
హనూమంతం స్థితం పార్శ్వే వచనం చేదమబ్రవీత్ || 4.37.1 ||

మహేంద్రహిమవద్వింధ్యకైలాసశిఖరేషు చ |
మందరే పాండుశిఖరే పంచశైలేషు యే స్థితాః || 4.37.2 ||

తరుణాదిత్యవర్ణేషు భ్రాజమానేషు నిత్యశః |
పర్వతేషు సముద్రాంతే పశ్చిమస్యాం తు యే దిశి || 4.37.3 ||

ఆదిత్యభవనే చైవ గిరౌ సంధ్యాభ్రసన్నిభే |
పద్మాచలవనం భీమాః సంశ్రితా హరిపుంగవాః || 4.37.4 ||

అంజనాంబుదసంకాశాః కుంజరేంద్రమహౌజసః |
అంజనే పర్వతే చైవ యే వసంతి ప్లవంగమాః || 4.37.5 ||

మహాశైలగుహావాసా వానరాః కనకప్రభాః |
మేరుపార్శ్వగతాశ్చైవ యే చ ధూమ్రుగిరిం శ్రితాః || 4.37.6 ||

తరుణాదిత్యవర్ణాశ్చ పర్వతే యే మహారుణే |
పిబంతో మధు మైరేయం భీమవేగాః ప్లవంగమాః || 4.37.7 ||

వనేషు చ సురమ్యేషు సుగంధిషు మహత్సు చ |
తాపసాశ్రమరమ్యేషు వనాంతేషు సమంతతః || 4.37.8 ||

తాంస్తాంస్త్యమానయ క్షిప్రం పృథివ్యాం సర్వవానరాన్ |
సామదానాదిభిః కల్పైర్వానరైర్వేగవత్తరైః || 4.37.9 ||

ప్రేషితాః ప్రథమం యే చ మయాఽఽజ్ఞాతా మహాజవాః |
త్వరణార్థం తు భూయస్త్వం సంప్రేషయ హరీశ్వరాన్ || 4.37.10 ||

యే ప్రసక్తాశ్చ కామేషు దీర్ఘసూత్రాశ్చ వానరాః |
ఇహానయస్వ తాఙ్శీఘ్రం సర్వానేవ కపీశ్వరాన్ || 4.37.11 ||

అహోభిర్ఘశభిర్యే చ నాగచ్ఛంతి మమాజ్ఞయా |
హాంతవ్యాస్తే దురాత్మానో రాజశాసనదూషకాః || 4.37.12 ||

శతాన్యథ సహస్రాణి కోట్యశ్చ మమ శాసనాత్ |
ప్రయాంతు కపిసింహానాం నిదేశే మమ యే స్థితాః || 4.37.13 ||

మేఘపర్వతసంకాశాశ్చాదయంత ఇవాంబరం |
ఘోరరూపాః కపిశ్రేష్ఠా యాంతు మచ్ఛాసనాదితః || 4.37.14 ||

తే గతిజ్ఞా గతిం గత్వా పృథివ్యాం సర్వవానరాః |
ఆనయంతు హరీన్ సర్వాంస్త్యరితాః శాసనాన్మమ || 4.37.15 ||

తస్య వానరరాజస్య శ్రుత్వా వాయుసుతో వచః |
దిక్షు సర్వాసు విక్రాంతాన్ ప్రేషయామాస వానరాన్ || 4.37.16 ||

తే పదం విష్ణువిక్రాంతం పతత్తిజ్యోతిరధ్వగాః |
ప్రయాతాః ప్రహితా రాజ్ఞా హరయస్తు క్షణేన వై || 4.37.17 ||

తే సముద్రేషు గిరిషు వనేషు చ సరస్సు చ |
వానరా వానరాన్ సర్వాన్ రామహేతోరచోదయన్ || 4.37.18 ||

మృత్యుకాలోపమస్యాజ్ఞాం రాజరాజస్య వానరాః |
సుగ్రీవస్యాయయుః శ్రుత్వా సుగ్రీవభయశంకితాః || 4.37.19 ||

తతస్తేఽంజనసంకాశా గిరేస్తస్మాన్మహాబలాః |
తిస్రః కోట్యః ప్లవంగానాం నిర్యయుర్యత్ర రాఘవః || 4.37.20 ||

అస్తం గచ్ఛతి యత్రార్కస్తస్మిన్ గిరివరే రతాః |
సంతప్తహేమవర్ణాభాస్తస్మాత్ కోట్యో దశ చ్యుతాః || 4.37.21 ||

కైలాసశిఖరేభ్యశ్చ సింహకేసరవర్చసాం |
తతః కోటిసహస్రాణి వానరాణాం సమాగమన్ || 4.37.22 ||

ఫలమూలేన జీవంతో హిమవంతముపాశ్రితాః |
తేషాం కోటిసహస్రాణాం సహస్రం సమవర్తత || 4.37.23 ||

అంగారకసమానానాం భీమానాం భీమకర్మణాం |
వింధ్యాద్ వానర కోటీనాం సహస్రాణ్యపతన్ ద్రుతం || 4.37.24 ||

క్షీరోదవేలానిలయాస్తమాలవనవాసినః |
నారికేలాశనాశ్చైవ తేషాం సంఖ్యా న విద్యతే || 4.37.25 ||

వనేభ్యో గహ్వరేభ్యశ్చ సరిద్భ్యశ్చ మహాబలాః |
ఆగచ్ఛద్ వానరీ సేనా పిబంతీవ దివాకరం || 4.37.26 ||

యే తు త్వారయితుం యాతా వానరాః సర్వవానరాన్ |
తే వీరా హిమవచ్ఛైలే దదృశుస్తం మహాద్రుమం || 4.37.27 ||

తస్మిన్ గిరివరే పుణ్యే యజ్ఞో మాహేశ్వరః పురా |
సర్వదేవమనస్తోషో బభూవ సుమనోరమః || 4.37.28 ||

అన్ననిస్యందజాతాని మూలాని చ ఫలాని చ |
అమృతస్వాదుకల్పాని దదృశుస్తత్ర వానరాః || 4.37.29 ||

తదన్నసంభవం దివ్యం ఫలమూలం మనోహరం |
యః కశ్చిత్ సకృదశ్నాతి మాసం భవతి తర్పితః || 4.37.30 ||

తాని మూలాని దివ్యాని ఫలాని చ ఫలాశనాః |
ఔషధాని చ దివ్యాని జగృహుర్హరిపుంగవాః || 4.37.31 ||

తస్మాచ్ఛ యజ్ఞాయతనాత్ పుష్పాణి సురభీణి చ |
ఆనిన్యూర్వానరా గత్వా సుగ్రీవప్రియకారణాత్ || 4.37.32 ||

తే తు సర్వే హరివరాః పృథివ్యాం సర్వవానరాన్ |
సంచోదయిత్వా త్వరితం యూథానాం జగ్మురగ్రతః || 4.37.33 ||

తే తు తేన ముహూర్తేన కపయః శీఘ్రచారిణః |
కిష్కింధాం త్వరయా ప్రాప్తాః సుగ్రీవో యత్ర వానరః || 4.37.34 ||

తే గృహీత్వాషధిః సర్వాః ఫలమూలం చ వానరాః |
తం ప్రతిగ్రాహయామాసుర్వచనం చేదమబ్రువన్ || 4.37.35 ||

సర్వే పరిస్పృతాః శైలాః సరితశ్చ వనాని చ |
పృథివ్యాం వానరాః సర్వే శాసనాదుపయాంతి తే || 4.37.36 ||

ఏవం శ్రుత్వా తతో హృష్టః సుగ్రీవః ప్లవగాధిపః |
ప్రతిజగ్రాహ చ ప్రీతస్తేషాం సర్వముపాయనం || 4.37.37 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
కిష్కింధాకాండే సప్తతింశః సర్గః ||